

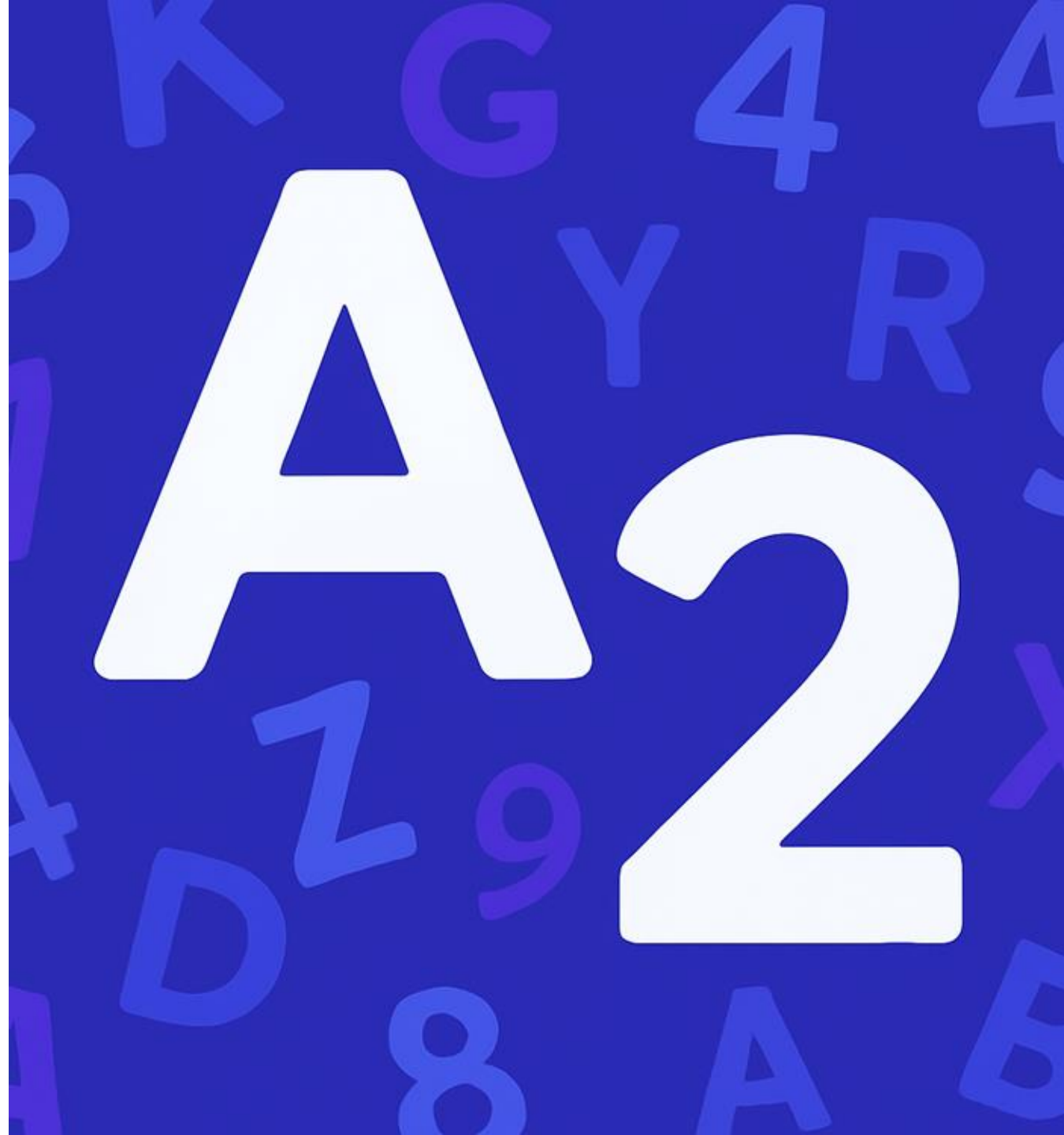

Hvordan opdages ordblindhed hos voksne -

Og hvordan taler vi om det?

Introduktion

- Ordblindhed forbindes ofte med børn, men mange voksne lever med udiagnosticeret ordblindhed.
- At genkende tegnene kan give større selvforståelse og åbne nye muligheder for læring og arbejdsliv.
- Mange voksne har udviklet strategier til at kompensere for deres vanskeligheder, hvilket gør det sværere at opdage ordblindheden.
- Øget opmærksomhed på ordblindhed hos voksne mindsker stigmatisering og giver bedre adgang til den rette støtte.
- Tidlig erkendelse og de rigtige redskaber kan hjælpe voksne med at udfolde deres fulde potentiale

Hvad er ordblindhed?

Ordblindhed er en specifik indlæringsvanskelighed, som påvirker læsning, skrivning og stavning.

Den hænger ikke sammen med intelligens eller problemer med syn eller hørelse.

Årsagen ligger i den måde, hjernen bearbejder sprog på.

Hyppighed hos voksne

Hos voksne anslås ordblindhed at berøre omkring 5–10 % af befolkningen.

Mange har med tiden lært strategier, som kan skjule eller mindske de synlige tegn på vanskelighederne.

Ordblindhed forbliver ofte udiagnosticeret i voksenalderen, hvilket betyder, at det reelle antal sandsynligvis er højere end de registrerede tal.

Forekomsten kan variere afhængigt af sprog, uddannelsesbaggrund og de redskaber, der bruges til at vurdere den.

Hvorfor ordblindhed ofte forbliver udiagnosticeret

II skolen blev ordblindhed ofte misforstået eller ganske enkelt overset..

Mange elever blev uretfærdigt stemplet som dovne eller sjuskede.

idligere var der kun ringe kendskab til ordblindhed blandt lærere og arbejdsgivere.

DYSLEXIA

Almindelige tegn

Almindelige tegn hos voksne omfatter vanskeligheder med at læse hurtigt og præcist, problemer med stavning samt hyppige fejl i skrift.

Skrivning kan være mærkbart langsom, og det kan også være svært at huske skriftlige instruktioner.

Yderligere tegn

Yderligere tegn kan være, at man undgår opgaver, der kræver læsning eller skrivning, har vanskeligheder med tidsstyring eller med at holde orden, oplever hukommelsesproblemer – især når det gælder rækkefølger – samt lavt selvværd knyttet til læse- og skrivefærdigheder..

**Ordblinhed på
arbejdspladsen**

Ordblindhed på arbejdspladsen

Ordblindhed kan gøre opgaver som at tage noter, skrive rapporter eller læse instruktioner mere udfordrende.

Voksne med ordblindhed kan have vanskeligheder med eksekutive funktioner som tidsstyring, prioritering af opgaver og overholdelse af stramme deadlines.

Vanskeligheder med at læse lange eller tekniske dokumenter kan sænke arbejdsgangen og gøre det nødvendigt med ekstra støtte eller hjælpemidler.

Mange bidrager med stærk visuel tænkning, strategisk planlægning og gode samarbejdsevner, som beriger arbejdspladsen.

Mange er også særligt dygtige inden for områder som problemløsning, kreativitet og mundtlig kommunikation.

Barrierer for erkendelse

Skam eller frygt for stigmatisering kan forhindre voksne i at søge støtte.

Begrænset viden om ordblindhed hos voksne blandt undervisere, arbejdsgivere og i samfundet generelt kan forsinke erkendelsen.

De langvarige virkninger af negative skoleoplevelser kan afholde voksne fra at tage fat på læringsudfordringer igen.

Manglende adgang til let tilgængelig screening og udredning kan gøre det sværere at få stillet en diagnose.

Misforståelser om, at ordblindhed kun rammer børn, kan yderligere bidrage til, at det ikke opdages i voksenalderen.

**Samtale og
mødet med den
voksne**

Hvordan starter man en samtale?

Vælg et privat og trygt rum, så der er ro og tillid.

Tal på en ikke-dømmende måde og undgå at sætte mærkater på personen.

Fokuser på de konkrete udfordringer, du har lagt mærke til, i stedet for at lave generelle antagelser.

Brug et klart og empatisk sprog, der inviterer til dialog.

Giv plads til, at personen kan svare og dele sit eget perspektiv.

Fremhæv både styrker og udfordringer for at holde samtalen balanceret og positiv.

Foreslåede formuleringer

„Jeg har lagt mærke til, at det nogle gange kan være frustrerende for dig at læse instruktioner – har det været sådan i længere tid?“

„Du udtrykker dig virkelig godt mundtligt – oplever du, at din skrift også formidler dine idéer lige så klart?“

„Kunne du have lyst til at undersøge måder, der kan gøre læsning og skrivning lidt lettere?“

„Du udtrykker dig rigtig godt, når du taler – kunne du tænke dig at se, hvordan tale-til-tekst-software kan omsætte dine ord til skrift med det samme?“

„Kunne du være interesseret i værktøjer, der kan opsummere lange tekster og gøre dem lettere at læse?“

„Der findes AI-apps, der kan hjælpe med stavning og grammatik – skal jeg vise dig, hvordan en af dem kan bruges på din tekst?“

Svar med empati

Svar med empati ved at anerkende deres oplevelser, fremhæve deres styrker og potentiale og tilbyde konkrete ressourcer og støtte.

.

Reaktioner, du kan møde

Mulige reaktioner kan være en følelse af lettelse og genkendelse, men også skam, flovhed eller endda modstand og benægtelse.

.

**Workplace
opportunities and
the use of assistive
reading and writing
tools**

Hvornår og hvordan man henviser

Hvis personen er åben for det, kan du foreslå en formel udredning og dele information om relevante lokale eller online tilbud.

Sørg for at følge op med empati og tålmodighed.

Opfordr den enkelte til at undersøge støttegrupper eller netværk for voksne med ordblindhed.

Giv information om eventuelle arbejdspladstilpasninger og hjælpemidler, som kan være tilgængelige.

Understreg, at det er en styrke – ikke en svaghed – at søge yderligere udredning eller støtte.

PRACTICAL OPTIONS

- Practical support can include tools such as text-to-speech software, access to a specialist tutor or coach, workplace adjustments, adult literacy programs, and the use of AI-based solutions.

Tekst-til-tale-software, der kan støtte læsning og forståelse.

Tale-til-tekst-værktøjer, som kan omsætte talte ord til skrift.

Tilpasninger på arbejdspladsen, såsom fleksible deadlines eller alternative formater for instruktioner.

Voksenundervisning og læse-skrivekurser, der styrker grundlæggende færdigheder.

AI-baserede løsninger, der hjælper med grammatik, tekstforenkling og øjeblikkelig feedback.

Organisatoriske værktøjer som digitale kalendere, påmindelser og opgavestyringsapps.

Adgang til støttende netværk eller mentorordninger.

Konklusion

- Ordblindhed hos voksne er både en reel udfordring og noget, der kan håndteres.
- At erkende den kan være det første skridt mod større handlekraft.
- At tage emnet op med venlighed og respekt kan gøre en stor forskel.
- Med de rette redskaber og strategier kan voksne med ordblindhed trives både personligt og professionelt.
- Øget opmærksomhed mindsker stigmatisering og fremmer mere inkluderende arbejdspladser og fællesskaber.

Literature

- International Dyslexia Association
- British Dyslexia Association
- Shaywitz, S. (2003). *Overcoming Dyslexia*
- Reid, G. (2016). *Dyslexia: A Practitioner's Handbook*
- Snowling, M. J. (2000). *Dyslexia*
- Rose, J. (2009). UK Gov report on Dyslexia